

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 19 lutego 2024 r.

Poz. 1201

Wojewoda Lubelski

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-II.4131.70.2024

z dnia 16 lutego 2024 r.

stwierdzające nieważność uchwały Nr LVII/464/2024 Rady Gminy Księżpol z dnia 26 stycznia 2024r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla członków ochotniczych straży pożarnych i kandydatów na strażaka ratownika za udział w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach pożarniczych, ćwiczeniach pożarniczych organizowanych przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę w części obejmującej tytuł uchwały w zakresie słów: „dla członków ochotniczych straży pożarnych i kandydatów na strażaka ratownika” i w zakresie słów: „organizowanych przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę”, a także § 1 uchwały w brzmieniu: „dla członka Ochotniczej Straży Pożarnej i kandydata na strażaka ratownika OSP” oraz w brzmieniu: „organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę Księżpol”.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LVII/464/2024 Rady Gminy Księżpol z dnia 26 stycznia 2024r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla członków ochotniczych straży pożarnych i kandydatów na strażaka ratownika za udział w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach pożarniczych, ćwiczeniach pożarniczych organizowanych przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę w części obejmującej tytuł uchwały w zakresie słów: „dla członków ochotniczych straży pożarnych i kandydatów na strażaka ratownika” i w zakresie słów: „organizowanych przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę”, a także § 1 uchwały w brzmieniu: „dla członka Ochotniczej Straży Pożarnej i kandydata na strażaka ratownika OSP” oraz w brzmieniu: „organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę Księżpol”.

Uzasadnienie

Uchwała Nr LVII/464/2024 Rady Gminy Księżpol została doręczona organowi nadzoru w dniu 29 stycznia 2024 r.

W podstawie prawnej przedmiotowej uchwały powołano m. in. art. 15 ust. 1, ust. 1a i ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 194, ze zm.). W myśl art. 15 tej ustawy - w obecnie obowiązującym brzmieniu - strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny (ust. 1).

Ekwiwalent pieniężny otrzymują również: 1) kandydat na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1, 2) strażak ratownik OSP, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7 - stosownie do posiadanych przez gminę środków finansowych (art. 15 ust. 1a).

Zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251 i 1429) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego. Ekwiwalent pieniężny nalicza się za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika OSP - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy.

Obecne brzmienie art. 15 ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych zostało nadane art. 1 pkt 7 lit. b ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o ochotniczych strażach pożarnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1560) zmieniającej m.in. ustawę o ochotniczych strażach pożarnych z dniem 8 września 2023 r.

Bezspornie uchwała podejmowana przez radę gminy na podstawie upoważnienia ustawowego, przyznanego Radzie w art. 15 ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, stanowi akt prawa miejscowego, a w konsekwencji odnoszą się do niej i muszą być spełnione wymogi obowiązujące dla tej kategorii aktów prawnych.

W myśl § 1 uchwały Rady Gminy Księżpol ustala się stawkę ekwiwalentu pieniężnego dla członka Ochotniczej Straży Pożarnej i kandydata na strażaka ratownika OSP za każdą rozpoczętą godzinę udziału: (1) w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej w kwocie (...); (2) w szkoleniu pożarniczym, ćwiczeniu pożarniczym organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę Księżpol w kwocie (...).

Z przyjętej regulacji wynika zatem, że ekwiwalent pieniężny w wysokości ustalonej w uchwale przysługuje członkom Ochotniczej Straży Pożarnej.

W ocenie organu nadzoru przyjęta regulacja jest sprzeczna z art. 15 ust. 2 w zw. z ust. 1 i ust. 1a ustawy o ochotniczych strażach pożarnych.

W art. 15 ust. 1 ww. ustawa stanowi, że do ekwiwalentu pieniężnego za uczestniczenie w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu uprawnieni są strażacy ratownicy OSP, a nie wszyscy członkowie OSP.

Ponadto, na podstawie art. 15 ust. 1a ww. ustawy ekwiwalent pieniężny otrzymują kandydaci na strażaka ratownika OSP, o których mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1 oraz strażacy ratownicy OSP, którzy brali udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7 - stosownie do posiadanych przez gminę środków finansowych.

Ustawa określa zatem precyzyjnie krąg podmiotów, którym przysługuje ekwiwalent pieniężny, którego wysokość ustala Rada Gminy na podstawie upoważnienia przyznanego jej w art. 15 ust. 2 tej ustawy, z zastrzeżeniem, że kandydaci na strażaka ratownika OSP otrzymują ekwiwalent *stosownie do posiadanych przez gminę środków finansowych*.

Radzie Gminy nie zostały przyznane kompetencje do odmiennego określania kręgu podmiotów uprawnionych do ekwiwalentu pieniężnego. Na podstawie art. 15a ustawy i ochotniczych strażach pożarnych Rada Gminy jest władna wprowadzić przyznać ekwiwalent pieniężny za wykonywanie innych zadań niż wymienione w art. 15, ale wyłącznie na rzecz strażaków ratowników OSP, co jednoznacznie wynika z treści art. 15a.

Należy przy tym podkreślić, że w świetle przepisów ustawy o ochotniczych strażach pożarnych pojęcia „strażak ratownik OSP” nie można utożsamiać z pojęciem „członka ochotniczej straży pożarnej”.

Jak stanowi art. 1 ust. 3 ustawy, ochotnicze straże pożarne zrzeszają członków ochotniczych straży pożarnych, zwanych dalej „strażakami OSP". Natomiast, z art. 8 ustawy wynika, że strażakiem ratownikiem OSP jest strażak OSP, który spełnia następujące wymagania:

- 1) ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat,
- 2) posiada aktualne ubezpieczenie, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2,
- 3) posiada aktualne orzeczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych,

- 4) odbył szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 5) ukończył z wynikiem pozytywnym szkolenie podstawowe przygotowujące do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych.

Jak wynika z powyższego, pojęcie „strażaka ratownika OSP”, o którym mowa w art. 15 ust. 1 ustawy, jest pojęciem o węższym znaczeniowo zakresie niż pojęcie „członka Ochotniczej Straży Pożarnej” czy „strażaka OSP”.

Jak już wspomniano, ustawodawca dopuścił przyznanie ekwiwalentu kandydatowi na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1 – stosownie do posiadanych przez gminę środków finansowych (art. 15 ust. 1a), nie oznacza to jednak udzielenia upoważnienia Radzie Gminy do dowolnego określania kręgu podmiotów uprawnionych do otrzymywania omawianego ekwiwalentu. Zakres upoważnienia udzielonego Radzie Gminy w art. 15 ust. 2 ww. ustawy obejmuje bowiem wyłącznie ustalenie wysokości ekwiwalentu pieniężnego, zaś na podstawie art. 15a tej ustawy Rada może (fakultatywnie) przyznać ekwiwalent pieniężny strażakom ratownikom OSP za wykonywanie zadań innych niż wymienione w art. 15.

Należy zaznaczyć, że upoważnienie określone w art. 15 ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych zastąpiło delegację z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2022r. poz. 2057), który stanowił, iż: „Członek ochotniczej straży pożarnej, który uczestniczył w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub gminę, otrzymuje ekwiwalent pieniężny. Wysokość ekwiwalentu ustala rada gminy w drodze uchwały”. Przepis ten został uchylony mocą art. 38 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych z dniem 1 stycznia 2022r.

Ustawa o ochotniczych strażach pożarnych stanowi także w art. 3 pkt 6, że do zadań ochotniczych straży pożarnych należy organizowanie ćwiczeń oraz udział w szkoleniach, ćwiczeniach i zawodach sportowo-pożarniczych organizowanych przez Państwową Straż Pożarną, gminę lub inne uprawnione podmioty (podkreślenie moje).

W świetle powyższego należy stwierdzić, że w obecnym stanie prawnym brak podstaw do wprowadzenia w § 1 pkt 2 przedmiotowej uchwały postanowień, zgodnie z którymi „ustala się stawkę ekwiwalentu pieniężnego (...) za każdą rozpoczętą godzinę udziału (...) w szkoleniu pożarniczym, ćwiczeniu pożarniczym „organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę Księżpol”.

Jak już wyżej wywiedziono, w obecnym stanie prawnym ustawa o ochotniczych strażach pożarnych stanowi, że do zadań ochotniczych straży pożarnych należy m.in. udział w szkoleniach, ćwiczeniach i zawodach sportowo-pożarniczych organizowanych przez Państwową Straż Pożarną, gminę lub inne uprawnione podmioty. Odmienne uregulowanie powyższych kwestii w uchwale podejmowanej na podstawie art. 15 ust. 2 tej ustawy nie znajduje umocowania prawnego i nie mieści się w zakresie upoważnienia udzielonego w tym przepisie Radzie Gminy.

W konsekwencji z obrotu prawnego należy wyeliminować tytuł uchwały w zakresie słów: „dla członków ochotniczych straży pożarnych i kandydatów na strażaka ratownika” i w zakresie słów: „organizowanych przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę”, a także § 1 uchwały w zakresie słów: „dla członka Ochotniczej Straży Pożarnej i kandydata na strażaka ratownika OSP” oraz w zakresie słów: „organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę Księżpol”.

W tym stanie rzeczy stwierdzenie nieważności uchwały Nr LVII/464/2024 we wskazanym zakresie jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

WOJEWODA LUBELSKI

Krzysztof Komorski

Otrzymują:

- 1) Wójt Gminy Księżpol
- 2) Przewodniczący Rady Gminy Księżpol